

# დროება

ბაგოლის უკველ-ლენ ორშაბათის ბარდა.

## რედაქცია

დროებას რედაქცია, შუაბაზრის თავში მარცხნივ თ. ლუგვანასა და ლუგვანასის სახლში, № 2.

## ხელის-მოწერა

„დროებას“ რედაქციის „რედაქციის“ განკუთვნილი ვაჭრობისთვის: ВЪ Тифлисъ, въ редакціи Дროება „Иверіи“

## „დროებას“ იმპერიის“ უბანი

წელიწადში 6 თვეს. 3 თვეს

დროებას „საივერიის“ ერთად . . . 13 მან. . . 7 მან. . . 4 მ.  
„დროებას“ . . . 9 მან. . . 5 მან. . . 3 მ.  
„დროებას“ . . . 6 მან. . . 4 მან. . . 2 მ.  
„დროებას“ . . . 5 მან. . . 3 მან. . . 2 მან.

## უბანი განსაზღვრისა

დროებას რედაქცია, შუაბაზრის თავში მარცხნივ თ. ლუგვანასა და ლუგვანასის სახლში, № 2.  
„დროებას“ რედაქციის „რედაქციის“ განკუთვნილი ვაჭრობისთვის: ВЪ Тифлисъ, въ редакціи Дროება „Иверіи“  
„დროებას“ იმპერიის“ უბანი  
წელიწადში 6 თვეს. 3 თვეს  
დროებას „საივერიის“ ერთად . . . 13 მან. . . 7 მან. . . 4 მ.  
„დროებას“ . . . 9 მან. . . 5 მან. . . 3 მ.  
„დროებას“ . . . 6 მან. . . 4 მან. . . 2 მ.  
„დროებას“ . . . 5 მან. . . 3 მან. . . 2 მან.

## 1 ივლისიდან წლის დაძვევადინ

### დროება

დიღს ხუთი მანეთი

### ივერია

ოთხი მანეთი

„დროებას“ და „ივერიას“ ერთად

შვიდი მანეთი

## ტელეგრაფები

(სახლთა შორის საავტოტო)

მანა, 13 ივლისს. უმთავრეს სახელ-მწიფეთა საერთო ნაცის შესახებ გუშინ გავსახვან ოსმალეთს. ამ შესახებ მოხსენებულა, რომ ოსმალეთის მთავრობა ვერ დათანხმდება ამ სა-საფრანგო, რომელიც ბუნდების ტრანქ-ტატმა დაადგინა და თანხმდა რომ ხელ-ახლად დაიწყო ამ საგანსად მოლაპარაკებებს ამ პირობით, რომ იანი-ნი, ლონისა და მეტოვს უფროს შემთხვევაში ოსმალეთს დაჩქეს.

პარიში, 14 ივლისს. ფრანგულულ გაზ, „რანპელს“ გაუგანია, ინგლისის კონტრაქტებში ვაჭრობის ოსმალის ხონთქარს კვამო წიგნი მისწერა და ურჩადა, რომ ის დათანხმდეს

ბერლინის კონტრაქტების განდევნა-ტილებასკად.

### პეტერბურის ბირჟა, 13 ივლისს

(სახლთა შორის ტელეგრაფის საავტოტო)

ბანკის ბილეთები:	მან.	კაპ.
პირველი გამოცემისა	—	94—12
მეორესი	—	91—87
მესამესი	—	93—50
მეოთხესი	—	93—12
აღმოსავლეთის პირველი	—	90—75
აღმოსავლეთის მეორე	—	91—
აღმოსავლეთის მესამე	—	91—25
რუსეთის, 1/2 იმპერიული	—	7—85
თფილისის საადგ. მამ. ბანკის ვი-რაოს ფურცელი	—	—
შინაგანი 5% სესხის ბილეთები:	მან.	კაპ.
პირველი სესხის	—	223—50
მეორე სესხის	—	222—75
1 მანეთი ღირს:		
ლონდონი	—	25—32 პენსი
ბამბურლი	—	215—75 ცენტი
პარიჟი	—	265—75 სანტიმი
ვენა	—	129—50 პფენიგა
მაგასის კერასინი	—	—

### ქალაქის რჩევის სხდომა

14 ივლისს.  
ქალაქის რჩევის გუშინდელ სხდო-მის საგანი იყო შემდეგი:

დგას და ამის გამო თვითონ მიწა მუ-დამ იქცევა, ხეებისისაკენ წევბა.  
ამ ორიოდ სიტყვიდამაც სჩანს, რომ „სიღნაღის ქალაქს“ მომავალი არა აქვს; რაც არის, ის დარჩება; ბუ-ნება, ადგილის მდებარეობა ნებას არ აძლევს იმას, რომ გადიდდეს, გაშენ-დეს, გაფრცხლდეს.  
მტყობა, რომ სიღნაღი სრულგზით საქალაქოდ არ ყოფილა დანიშნული, როდესაც აქ დასახლება დაუწყიათ. ციხის კარებიდამ ერთი თვალის გა-დავლება გარშემო ადგილებისა კმარა იმის სათქმელად, რომ სიღნაღი ერთ დროს მხოლოდ ციხე ყოფილა, მხო-ლოდ მტრებისაგან თავ-შესაფარი ად-გილი. ამას ამტკიცებს ის, რომ სიღ-ნაღის ძველი ციხე ახლაც არის დარ-ჩენილი. ალაზან გაღმა, მთებ ი, შარ-ბელაკანში იდგნენ ისტორიული მტერ-ნი ქართველებისა—ლეკები, რომელ-ნიც დაემეზობდნენ თავიანთ მთები-დამ ძირს, აიკლებდნენ ჯერ ბაღმა-მხრის მანეთის სოფლებს, მერე გამო-დიოდნენ ალაზანში და თავს ესხმო-დნენ გამოღმა მხარს, მიხიეს, მთის ძირს დასახლებულს ხალხს.

ოდესისა და მერხის ზოგიერთ ვაჭრობა დაიწყეს ჩვენს ქალაქში ნორბლის მოტანა და რკინის გზის სტანციაზედვე გაჰყიდვა. რადგან კა-ნონითა და ადგილობრივ მთავრობი-საგან დამტკიცებულის ინსტრუქციით დადებულია, რომ პურის და საზოგა-დოთ ნორაგეულის ვაჭრობა უნდა დანიშნულს ადგილებზე, ბაზარში და იარამუკაში მოხდეს, ამის გამო ქალა-ქის ბამგეობამ თავის სავაჭრო ჩი-ნოფიკი ვაგზაზე ვაგზალზე და აუკრძა-ლა იმ რუსის ვაჭრებს იქ ვაჭრობა, აუკრძალა აგრეთვე ამათი პურის ყიდ-ვა მეფურნეებსა და გლეხებს, რომელ-ნიც ურმით მოდიოდნენ.  
მართა აგრეთვე რუსის ვაჭრებისამ ბ. როზენმა იჩილა ამაზედ ადმი-ნისტრაციის წინაშე; პოლიციემისტერ-მა მთ. ლუბერნატორს შეატყობინა ეს ამბავი, ლუბერნატორმა ღ. მ. ძა-კასის ნამდესტიკს მოახსენა.  
ადმინისტრაციასა და ქალაქის ბამ-გეობას შუა დიდი და ვაცხარებული მიწერ-მოწერა გაიმართა ამ საგნის შესახებ. ბ. ლუბერნატორმა თავის ნებით მოახდინა განკარგულება, რომ ვაგზალზე პურის გასყიდვის უფლება მიეცეს რუსის ვაჭრებსა და ქალა-ქისაგან დაყენებული ზედამხედველი ვაჭრობისა ძანდელაკი დაითხოვონ იქიდანაო.  
ამ საგნის თაობაზედ მოსალაპარა-კებლად ქალაქის მთავმა მოიწვია გუ-

შის ქალაქის რჩევა და აუხსნა იმას საქმის ვარემოება.  
სეკრეტარმა წაიკითხა დიდი და ფრცვლი მოხსენება ბამგეობისა, რომელშიაც ნათლად იყო დამტკიცებუ-ლი კანონებითა, რომ ადმინისტრა-ციას არაერთად იუფლება არ ჰქონდა, ამ საქმეში ვარეულიყო, რომ იმას არ შეეძლო ნება-რთვა მიეცა ვისიმეს-თვის რკინის გზის ვაგზალზე ვაჭრო-ბისა. ეს უფლება სრულად ქალაქის თვით მმართველობას ეკუთვნის და არავის არ შეუძლიან წართვას იმას ეს უფლება.  
ბამგეობა სთხოვდა ქალაქის რჩევას, განიხილოს ეს საქმე და, თუ ბ. ლუ-ბერნატორი არ მოიშლის და მიინცა-და-მიინც მოითხოვს, რომ ვაგზალზე ყველას ჰქონდეს პურის გასყიდვის უფლება, ამ შემთხვევაში რჩევამ ნება-რთვა მისცეს ბამგეობას, რომ ლუ-ბერნატორის მოქმედებაზე საჩივარი ვაგზალზედ „შმართველეს სენატში.“  
ქალაქის თავი. ბონოვთ სთქვათ, ვისაც რამე აქვს ამ საგანზე სათქმე-ლი.  
ხმოს. ნაშ. ამტყუნი. მე მგონია, რომ ბ. ლუბერნატორმა კიდევ რომ დაან-ბოს ამ საქმეს თავი, ჩვენ მიინც უნდა ვიჩივლოთ იმის ვაელილ მოქმედება-ზედ.  
ხმოს. ნიკოლაძე. დიდხანს ლაპარა-კობს, ჰკიცხავს ადმინისტრაციას, იმი-ფურნეში გამოცხვარი პური ჯდება. მაგრამ ფურნე აქ მგონი ერთის მეტი არც კი მოიპოვება...  
საზოგადოებას რომ იტყვიან, აქ არ არის. შეგლა თავისთვის ცხოვრობს. სტუმრობა, ერთი-მეორის მიპატიება და დროს—ვატარებაც კი არ უყვართ. არის, მართალია, კლუბი, მაგრამ ამ კლუბს საზოგადო დროს—ვასატარე-ბელი სახლი არ ეთქმის, მხოლოდ რამდენიმე პირი მიდიან ხოლმე იქ საღამო-საღამოობით და მშვიდობიანად, წყნარად ქალაქის თამაშს შეეცე-ვიან. საზოგადოთ, სიღნაღი ისეთი ქალაქია, რომ მაგარი ხასიათის უნდა იყოს განათლებული კაცი, თუ ან ქალაქის თამაშსა და ან ღვინის სმას არ შეეჩივია. სხვა ვერაფერში ვაატარებს აქ კაცი თავისუფალ დროს...  
საუკეთესო სახლი სიღნაღში—მან-რის სასწავლებლის შენობაა. სასწავ-ლებლის ზედამხედველმა თავიანთ დამატარა ეს შენობა (მაგირდები დათხოვნილი იყენენ) და თამამდ შემძილია ესთქვა, რომ გარეგანის შეხედულობით ამისთანა კარგი, ნა-

## ფელტონი

სამი კვირა კახეთში  
(გავერთოთ შენიშვნები მოგზაურისა)

II  
სიღნაღი. ქიზიყა.  
მთი მსგავსება აქვს სიღნაღს ძვე-ლეურის რომისა: ამბობენ, რომ შეიღ მთაზედ იყო გამწვებულიო; სიღნაღიც მთის ზურგზედაა აშენე-ბული.  
ამის თქმა კმარა, რომ ვაიგოთ რა მდგომარეობაში უნდა იყოს ეს ქა-ლაქი. მთის ზურგზე აშენებულს ქა-ლაქს არა აქვს, და არც შეუძლიან ჰქონდეს, სწორი და რიგიანი ქუჩები, არა აქვს საკმაო წყალი. შეხედურება ეს არის კიდევ, რომ ეს მთის ზურგი ერთობ ვიწროა, ასე რომ ქალაქის გაფრცხვლება, სხვა პირობები რომ ნე-ბას აძლევდნენ შეუძლებელია, და ამას გარდა, როგორც ვტყობა, სიღნაღის ქვეშ, მიწაში, წყალი და სინთიე





მოქმედებას და ბოლოს შემოაქვს წინადადება, რომ...

ხმოს. გ. კვანჭულაგი. ბ. ნიკოლაძის წინადადება იქნება ბევრს მოეწონოს, მაგრამ ჩვენ ამის უფლება არა გვაქვს. მე მახსოვს, რომ სწორეთ ამ გვარ შემთხვევის გამო, დათხოვნილი იყო 1866 წელს მთავრობისაგან პეტერბურლის ქრობის ძრება. ძარგი იქნება, ისე მოვიქცეთ, რომ ჩვენს უფლებას არ გადავსცდეთ და თვითონ ჩვენ ვნება არ მოგვეცეს.

ხმოს. ექიმი როტინოვი. რა საჭიროა ამდენი ხმაურობა და დავიდარება? შევლას ის ემჯობინება, რომ ვე მოხსენება ზამგეობისა გახვებში დაგებულათ; მაშინ ყველა მიხვდება, რომ ჩვენ მართალი ვართ ამ საქმეში და აღმინისტრაცია კი სცდება. ძანონი და სიმართლე ჩვენ კენ არის...

ხმოს. ამატუნია. მე შემომავს წინადადება, რომელიც იმედია ყველას დააკმაყოფილებს: ყველაზე პირველად ჩვენს ზამგეობას მადლობა და თანაგრძნობა გამოვუცხადოთ ამ საქმეში მოქმედებისათვის. შემდეგ აღმინისტრაციის უკანონო მოქმედებაზედ საჩივარი გავგზავნოთ სენატში და ამასთანავე პეტერბურლში ამოვიჩიოთ ვეკილი, რომელსაც ამ საქმის ყურის გდება მივანდოთ. ამას გარდა ვიჩივლოთ პირ-და-პირ ნამესტნიკთანაც.

ხმოს. ზარაფაგი. მე თანახმა ვარ ამატუნის წინადადებისა მხოლოდ იმ პირობით, რომ ნამესტნიკთან საჩივრის მისართმევად დეპუტაცია გავგზავნოთ.

ამ ბაასის შემდეგ ძალაქის რჩევამ მიიღო შემდეგი გარდაწყვეტილება:

ძალაქის ზამგეობის მოქმედება კანონიერად აღვიარებული იქმნეს;

აღმინისტრაციის მოქმედებაზედ საჩივარი შევიტანოთ სენატში;

საჩივარი მიერთვას დ. მ. ძაკასიის ნამესტნიკს ამავე საგანზედ;

საჩივართან ერთად სამი ხმოსანისაგან შემდგარი დეპუტაცია გავგზავნოს დ. მ. ნამესტნიკს.

დეპუტატებად ამორჩეულნი არიან: თ. ნაბ. ი. ამატუნი, აბ. პ. ბებუთოვი და ნ. ი. ნიკოლაძე. ამათთან ერთად გამოეცხადება ნამესტნიკს აგრეთვე ძალაქის თავი.

ახალი ამბები

ჩვენის პოლიციის—სანაქებო მოქმედებათა სიის შესამატებლად მოგვყავს კიდევ ორი განკარგულება, რომელნიც იმგვარევე გაუგებარნი და წარმოუდგენელნი განკარგულებანი არიან, როგორც გუშინ მოყვანილნი:

ამ უკანასკნელ ხანებში პოლიციამ თავის მოხელეები დააყენა ბალაღინის პროსპექტის თავში და ბოლოში და ურმიან ხალხს არ უშვებს ამ პროსპექტზე, ცემა-ტყეპით აგდებენ საწყალ გლეხებს, საპიორის ქუჩაზედ მოიარეთ და ისე წადით, საცა გნებავდეთო.

მეორე განკარგულება კიდევ ამგვარივე: ურმებს და უბრალო პოვოსკებს არ ატარებენ ხოლმე, ბარიათინსკის ქუჩაზე, იმ ქუჩაზე, რომელზედაც სამეურნეო საზოგადოებისა და ძაკასიის ნამესტნიკის თანამემწის სახლები დგანან. მაგრამ ეს კიდევ არაფერი: ჩვენ შემოგვიჩივლეს, რომ ამ უკანასკნელ სახლთან საღამოობით ქვევითა ხალხსაც არ უშვებენ, ტროტუარზე გაიაროსო...

კიდევ ჩვენს გაკვირვებას ვაცხადებთ, რომ უშალღესი მთავრობა არ აქცევს ყურადღებას ჩვენი პოლიციის ამგვარს განკარგულებებზე...

\* \* \*

თელ სრულ ოთახებიანი და საზოგადოთ მოთავსებული სახლი სასწავლებლისათვის. მეორე არ მინახავს ჩვენში.

ამავე სასწავლებლის ზედამხედველმა ბ. ჯავახიშვილმა, სხვათა შორის მაცნობა, რომ განზრახვა აქვთ ამავე სადგომში გამართონ საქ.ლებო სასწავლებელი; წესდება ქველ-მომქმედ სასწავლებლისა უკვე მზარ არის დამტკიცებას მოვლიან. სიღნაღში საქალებო სასწავლებელი სრულიად არ მოიპოვება; მხოლოდ ერთს თუ ორს სომხის ქალს აბარებენ ქალებსა ანაბანას სასწავლებლად.

ზამოჩენილი სასიერო ადგილი სიღნაღისა რამდენჯერმე იყო ჩვენს გახვებში აწერილი— მს არის კარგათ დატკეპნილი ბანები, რომელსაც ერთის მხრით ჩაუდის ქუჩა და მეორეს მხრით აქვს ცხენების საჯინიბო, ყნოსვისათვის საამო სუნნელებით. მზარის უფროსის თანამემწეს თ. ლ. ჯანდიერს განზრახვა აქვს ამ ადგილის მახლობლად ზოგი შეწირვით, ზოგი შესყიდვით შესძინოს ქალაქს ცოტაოდენი ადგილი და გამართოს

აქ პატარა სასიერო ბაღი, სკვერი. ლმერთმან შეასრულებინოს ეს განზრახვა! ოორემ ახლა სიღნაღს, იმ ბანებს გარდა, გასასიერებელი და სუნთქმის მოსაზრუნებელი ადგილი არა აქვს.

უკაცრავად, დამავიწყდა: სიღნაღს ერთი ისეთი გადასახედავი ადგილი აქვს, რომლის მსგავსი მე იშვიათად რამე მინახავს; ეს განლაგეთ ცხენ. თვალთ-მაქცურთ, ვასაოცარი სურათი წარმოგიდგებათ თვალ-წინ, გადგამთ თუ არა ფეხს ცინის კარებიდამ: თქვენ წინ გადაშლილია თვალ-უწვდენელი ალაზნის მინდორი. აქა-იქ მოჩანს ამწვანებული ტყე; ყველგან კი ზღვასავით გადაბინებულნი, მღელვარე ყვითელი ყანები პურისა, შვაში ჩაუდის ლენტსავით მდ. ალაზანი. ბაღმა გაიხედავთ და, თუ მოწმენდილი ტაროსია, კარგათ დაინახავთ: ბრემის ქალაქს, საბუე-მისელს, შაქრანს, შილდას, შვარელს, საცხენისს, ზავანს და სხვ. ზამოღმა, თითქო თქვენ ფეხ-ქვეშ, ზედი-ზედ მოყოლებული შინიყისა და ძანეთის სოფლები ძარღანახამდინ. ბაღმა მხრის სოფლებს

ზედი-ზედ მოყოლებული შინიყისა და ძანეთის სოფლები ძარღანახამდინ. ბაღმა მხრის სოფლებს

ზაზ. „ძაკავში“ იწერებინ თელავიდამ, რომ ამ თვის 7-ს იქ მისული საფრანგეთის ელჩი ლენ. შანზი. თელაველებს გაუმართავთ ამათთვის წმ. ნინოს ზავედნიის ეზოში სადილი, რომელზედაც 120 კაცი დასწრები და რომელზედაც ბევრი სადღეგრძელოები წარმოუთქვამთ. ნასადილევს ლეკური უთამაშნით, რომელიც ელჩის ძალიან მოსწონებია. ზაზზე დიდის ინტერესით გამოუკითხავს იმას ადგილობრივ ხალხის ცხოვრება, მეურნეობა და მდგომარეობა. მოსწონებია ბუნება, დაუხედავს ძველი ეკლესიებისა და ცხენების ნანგრევები და სხვ. საზოგადოთ კარგის მთაბეჭდილესით დაბრუნდა ის ძანეთიდამაო.

\* \* \*

ბატ. თფილისის პოლიცემისტერი აცხადებს, რომ ამ უკანასკნელ დროს მიხაილოვის ქუჩაზე და კალონიაში ქურდობა განშორდაო, ღამე ფანჯრებს ღიას უშვებენ, იქილამ იპარავენო და ამის გამო ურჩევს ამ უბნის მცხოვრებლებს, რომ ღიას ნუ გაუშვებენ ღამე ქვემო-სართულების ფანჯრებს...

\* \* \*

თელავის წმ. ნინოს ზავედნიის ძველ-მომქმედი საზოგადოება აცხადებს, რომ მომავლის სექტემბრილამ იმ მოსწავლე ქალებმა, რომელნიც თავის ხარჯით იქნებიან იმ ზავედნიისაში, წელიწადში 160 მანეთი უნდა შეიტანონ.

\* \* \*

ახალ-სენაკილამ გვეწერენ, რომ ამ წლის ენკენისთვილამ ამ დ.ბაში იხსნება ორ-კლასიანი ნორმალური სასწავლებელი.

ზედი-ზედ მოყოლებული შინიყისა და ძანეთის სოფლები ძარღანახამდინ. ბაღმა მხრის სოფლებს

როდესაც გადახედავ ამ თვალ უწვდენელ შემუშავებულ ხეობას, როდესაც ჰხედავ ასე მჭიდროდ დასახლებულ ქართველ ხალხს, როგორღაც სასიამოვნოთ გიწყობს გული ძეგრას და რაღაც იმედი გეძლევა, იმედი, რომ ის ხალხი, რომელსაც ყველა ეს ეკუთვნის, რომელსაც საუკუნოების განმავლობაში აქ უცხოვრია და ახლაც აქ ცხოვრებს, — დედა-მიწის ზურგიდამ გასაქრობი ხალხი არ უნდა იყოს; იმედი გეძლევა, რომ ამ ხალხს მომავალი ექნება...

თითქმის მთელი ბაღმა-ბაღოღმა მრის ხალხი ამ ალაზნის მინდვრით ცხოვრებს, პური აქ უთესიათ, ვენახები აქა აქვთ. იყო დროეო, მითხრა ერთმა ჯერკიდევ ახალგაზდა კახელმა-გლეხმა,

„დროების“ კორექტორი

აპარა, 30 ივნისს. მის არ ახსოვს, რომ როდესაც რუს-ოსმალის ომის შემდეგ შერიგების დროს, ბერლინის კონგრესმა გარდასწყვიტა, ძველი ჩვენთან განზორგებული საქართველოს ნაწილის ისევე შემოერთება — რა სიხარული ჩამოვარდა ყველა იმ ქართველებში, ვისაც ცოტაოდენი კიდევ სამშობლოს და მამულის სიყვარულის ნაპერწკალი გულში უღვივის!

მერე რით გათავდა ეს სიხარული? რით შევიძელით მათი დახმარება? რით დავამტკიცეთ, რომ ის ჩვენი სიხარული ნამდვილი პირუთნევი სიხარული იყო და არა — ფარისევლური?! იმითი, რომ: ისინი მივანდეთ თავიანთ უნუგეზო ბედს და ჩვენი სიხარული მხოლოდ იმ დროებში მსუყე სადილებზე, სიხარულის გამომხატველი გრძნობით საესე სიტყვები წითელ ნუნუას ჩავატანეთ და ისე დავიმარხეთ გულში, რომ ასი უღელი ხარ-კამბეჩიც ვეღარ ამოგვიღებს იქილამ.

ღაგავიწყდა ყველა ის, რომ სამი წლის განმავლობაში ომისაგან გადატაკებული და გავერანგებული ხალხი დავტოვეთ მარტო ღვთის ანაბარას; აღარ ვფიქრობდით, რომ თუ მათი ფანატიკური შესხედულება თუ შიში (რომელსაც ომში ჩვენის მხრით გამარჯვება იმათ აფიქრებდა) განგან აყურებინებდა ჩვენზე და გულ-ახსნით ვერაფერს გვეუბნებოდნენ, გარდა იმისა, რომ — „პრა, ძიაე, ჩვენ თქვენში ვერ გავძლებთ; ჩვენ უნდა გადასახლდეთ ოსმალეთში, უნდა მივატოვოთ ამდენი ხნის მამა-პაპეული ნაშრომი, საყვარელი, მიწა-წყალი!“ ბევრმა აფერისტმა, რომლებიც მხოლოდ ადგილების ძიბნისათვის კალამს ხელში იღებენ, ეს სიტყვები გადააკეთა და საქვეყნოთ მოიქცარა, რომ „რუ-

რომ იმ ვენახებში და ყანებში უთოფოდ ვერ ჩავდიოდით ლეკის შიშით. მრთს ხელში რომ ცელი გვეჭირა, მეორეში თოფი უნდა გვეჭიროდაო. მადლობა ღმერთს, ეს დრო წავიდა, ხალხს ახლა მშვიდობიანად, ხელშეუშლელად შეუძლიან მუშაობა.

მაგრამ ამ მუშაობას და საზოგადოთ კარგ მოსავალს ერთი რამ აბრკოლებს განსაკუთრებით გამოღმა მხარში: უწყლობა.

ამბობენ, ერთ დროს ალაზნის მინდორში არხი იყო გაყვანილიო. ამ არხის გაკეთებას, როგორც ყველაფერს რაც რამ დიდებული და მსამხნევი ნაშთი დარჩენილა ჩვენში ძველთაგან თამარ მეფეს მიაწერენ. ამ არხის კვალიც ახლაც სხანს ალაგალაგო. მაშინ იქნება ამ ხეობაში დასახლებული ხალხი წყლის ნაკლებად იღებენ არა გრძნობდა, ახლა კი ძალიანა გრძნობს და ეს გარემოება ხშირად, თუ გოლივანი წელიწადია, ნამუშევრისაც აფუჭებს.

ამ რამდენიმე წლის წინათ, აქ ყოფილან ვილაც ინგლისის და ფრანკუზის ინჟინერები, არხის გაყვანის გან-



სები რომ მოვიდნენ. მიწა გაშავდა, წყალი გამწარდაო! (რა არის, აქ ხალხია დამნაშავე, სხვა არაფერია).

რა პასუხს გაძლევდით მათ ამნაირ სიტყვებზე? რა შემწევობას გაძლევდით იმათ შეწუხებაში? არაფერია. მითქმის სრულგზობით არაფერია! მაშ სად დარჩა ჩვენი მამულის და გვარ-ტომობის სიყვარული, ანუ ის უხვად დაპირება? აღარაა. ბაფრინდა ჰაერში. მახლას! ამაზე აღარაფრის თქმა აღარ ღირს, მით უმეტეს, რომ ამაზე და ამათ შემწევობაზე და გაჭირებაში დახმარებაზე არა ერთჯერ თქმულა, თუ გამოჩინილა საჭირო ადგილებში, თუ ყურნალ-გაზეთებში; მაგრამ ყველას, როგორც უხმა მღალაღებლის უღაბ-ნოსა შინა, დარჩენილა.

შნლა წარსული დავივიწყოთ. წარსულის აღარაფერი ემეცლება! ღღეს მხოლოდ ორიოდ სიტყვას მოვახსენებ ჩვენი მამულის და გვარ-ტომობის მოყვარე შეილებს.

ღღეს ხალხი კიდევ იმავე ნაირათ გაჭირებაშია, რადგანაც ორი წელიწადია ხალხს არც უხნამს, არც უთესნია. ღღეს მხოლოდ ერთიან გადაწყვეტით თუ არა, მაინც საკმარისათ გადასწყვიტა წაუსვლელობა, რადგანაც მიჰყო სენა-თესვას ხელი და არა თუ თავისი მამული, გადასახლებულების მამულებიც კი დახნეს და დასთესეს. ასე რომ იმედია, რაც ამ ორი წლის განმავლობაში უკანასკნელი სახლის ავეჯეულობაც კი გაჰყიდეს და სარჩოსათვის სიმინდში მისცეს, წრეწანდელი მოსავალი ყველას ამათ დაუბრუნებს, რადგანაც იმედი აქვს ბევრიც მარჩებათ გასასყიდათ.

მაგრამ, მაგარი ეს არის, ბატონებო, რომ მოსავლამდი ცარიელ მუცელს მარტო მომავალის მოსავლის ოცნება ვერ გააძღობს; იმას

უნდა მაინც ცარიელი მჭადი, რომ შიმშილი მოიკლოს. რასაკვირველია ამ მჭადს უნდა ყიდვა, — მერე რითი? აღარც ფულით, აღარც სახლში აღარაფერი, რომ გაჰყიდოს და იყიდოს მჭადი ჩვენმა მთავრობამ, ადგილობრივი მთავრობის მოხსენებით, ყველა ეს გარემოება მიიღო მხედველობაში და აჭარის მაზრის გაჭირებულებისათვის მომავალი მოსავლის მოწვევადინ სესხათ 4,500 მანეთი უწყალობა. მაგრამ ეს ფული ამდენი და ამ ნაირი გაჭირებულებისათვის, როგორც ზღვაში ერთი ცვარი ისე, დარჩა, და დღესაც ვხედავ ზოგიერთს სოფლებში, სადაც მარტო გაზაფხულის ხილით იძღობენ მუცელს და თითო კვირობით არ ეღირსებათ მაინც ნატები დაობიანებული ცივი მჭადი..

ახლა არის ერთი საშუალება ამათ შესაწევნელათ, რომლითაც შეგვიძლია დავივიწყოთ ჩვენი მათდამი გულგრილობა და ვაჩვენოთ, რომ ჩვენ ნამდვილათ და არა ფარისევლურათ გვიხაროდა ჩვენი დაკარგული ძმების შემოვრთება — თავიანთი მიწა-წყლით და თანაუგრძობთ გაჭირებაში, — შემთხვევაც ამაზე უკეთესი არ იქნება!

საშუალებაც ეს არის: ჩვენმა მთელისის და მუთისის სათავად-აზნაურო ბანკებმა სესხათ მისცენ მომავალი მოსავლის მიწვევადინ (10,000) ათი ათასი მანეთი მთელისში ღიდი მთავრის კანცელარიას და სთხოვონ, რომ ბათუმის ადმინისტრაციას გარდასცენ და დანიშნონ სანდო პირები, რომ ეს სუმი მთელი ბათუმის მაზრის გაჭირებულებს დაურიგონ. რასაკვირველია, ჩვენი მთავრობა სიამოვნებით მიიღებს ამ ნაირ ხალხის მხრით, ხალხის შემწევობაში ხელის მომართვას და იმას, რომ თავისვე ღროზე ადგი-

ზრახვა ჰქონათ, უნაგარიშნათ და, ამბობენ, სთქვესო, რომ თოთხმეტი მილიონი მანეთი დაჯდებაო. წინადადება მისცეს ამათ ხალხსაო, რომ თუ თითო დღიურის მოსარწყავად წელიწადში 5 მანეთს მოგცემთ, არხს გაიყვანთო. ძახლებს გამოუცხადებიათ, რომ თითო შემოქმედებულს დღიურზე ხუთს მანეთს კი არა, თუმანსაც მოგცემთო, მაგრამ თავ-წყარით ყველა ადგილში, შემოქმედებულში და შემოქმედებულში, ქირის მოცემა არ შეგვიძლიანო. ინჟინერები არ დათანხმებულან და საქმე ამით გათავებულია.

სოფლის მეურნეობის ბევრი არა მესმის-რა; მაგრამ ბევრი ცოდნაც არ არის საჭირო იმის სათქმელად, რომ, თუ ერთ დროს ალაზნის მინდორში არხი გავიდა და ეს ადგილები მოირწყო, მარტო ამას შეუძლიან, არათუ მთელი ძახეთის, მთელის საქართველოს დარჩენა პურიით, ღვინით და სხვა ყველაფრით!

როდესაც ამ გარდაშლილ ხეობასა და იმის აქეთ-იქით მხრით ასე მჭიდროთ დასახლებულ ხალხს ხედავ, მა-

შინ ერთი-ორად უფრო გწყდება გული და ნადგობ, რომ რკინის გზას აცილდა ამ ადგილებს. მერ წარმოვიდგინ, როგორ ერთბაშათ აიწვედა ყოველს მხრით ეს მდიდრად ბუნებისაგან შემკული ზხარე, როგორ ჩვენში ყოველი ჰირნახული გაიფუტებოდა, ამ ალაზნის ხეობაზე რომ რკინის გზას გაველო!.. მაგრამ... მაგრამ ჰე, ბევრია „სამაგრაო“ და რომელი ერთი უნდა სთქვას კაცმა, რომელ ერთს უნდა გამოუცხადოს თავის გულის კავშირი და ნადგევი?!..

ძიზიყის სოფლები ერთის შეხედვით მოგაგონებენ მსმალოს საქართველოს ჰოროზის ხეობის სოფლებსა. როგორც იქ, ჰოროზის ხეობაში ჩამოწოლილ მთების გვერდებზე და ზურგებზე აშენებულია სოფლები, ისე აქ ბოდბის-ხევის ხეობაზე; როგორც იქ ჰხედავთ ღიდ სოფლებს და ამ სოფლებში ქვემოთ ქეთიკირის და ზემოთ ხის სახლებსა, ისე აქაც.

მტყობა, რომ ძიზიყის ხალხი, განსაკუთრებით ზემო მხრის, ძალიან გაკეთებული და ჩვენი მხრის სხვაგვებ-

ლობრივ მთავრობას აკისრებონ, გაცემული ფულის მოკრება და ისევე წარდგენა ხსენებული ბანკებისათვის.

ბანკისა.

ფოი, 13 ივლისს. ჩვენს ქალაქში ისეთი სიტყვები დაგვიდგა, რომ ლამის სული ამოგხდეს კაცსა. ამ დღეებში ორმოც-და-სამ გრადუსამდე ავიდა სიცხე. ამ გვარ სულის შემხუთავ სიტყვს ხელს უწყობს აქაური მძიმე ნოტიო ჰაერი, ღამ-ღამე კოლოებიც საქმეს გვიჭირებს. მრთის სიტყვით, ვერ ისვენებ კაცი ვერც ღღე და ვერც ღამე.

აი შემწუხებულს გულზედ ცოტა არ იყოს გააცოცხლა, ვამხიარულა შოთის საზოგადოება. მორიძის მშენებრის ხმის მოსმენამ, რომელმაც გავლილ ხუთშაბათს გამართა აქ კონცერტი. მგონია შოთში არაფერ დარჩენილა; რომ ამ საღამოს აქ არ მოსულიყოს. ქველას ის ახარებდა, რომ ასეთი საქებარი კაცი ჩვენი მამულის შეილია.

ბ. მესხმა კი, რომელსაც უნდა ეთქვა იმერული სცენები, ვერაფერი მთაბეჭდილება მოახდინა საზოგადოებაში. მისეცა გამოცხადებული იყო, რომ იმერულ სცენებს იტყვისო, მაგრამ გორელების და ქალაქელების სცენებს უფრო ეძალებოდა და ეს მას სრულია არ უხდებოდა. არც ერთი იმ მშენებრი სცენებთაგანი, რომლებითაც ბ. მესხმა დაიმსახურა ყურადღება და პატივი მთელისის და მუთისის სცენებზედ, იმან აქ არ გავაგონა. სთქვა სულ ორი თუ სამი იმისთმნა ძრიელ მოკლე, გაცვეთილი სცენები, რომლებიც იმერეთში ყველას გაუგონია და ყველა მოახერხებს თქმას. მტყობოდა, რომ ბ. მესხი ყოველს თავის სიტყვას დიდათ აფა-

მცხოვრებლებთან შედარებით შეძლებული ხალხი უნდა იყოს.

ბოდბის-ხევიში, მაგალითად ბოდბეში, მადაროში და სხვ. ხშირად შეხედვით ორ-ეტაჟიან ქეთიკირის სახლს, სუფთად აშენებულს და კარგად მოწყობილს. ბევრი გლეხი მოიძებნებოა, მითხრეს, რომ ორი-სამი და ოთხი ათასი თუმნის შეძლება აქესო.

აღრე, ამბობენ, კიდევ უფრო კარგათ იყვნენ აქაურებიო. ქველას ღიდ-ძალი საქონელი ჰყავდათო, ღიდი ვენახები და საყანე ადგილები. მაგრამ ამ უკანასკნელ დროს, სხვა-და-სხვა მიზეზის წყალობით, ძიზიყი თან-და-თან დაეცაო, ღარიბდებოა.

არსად არ ეტყობა ისე აშკარად ბატონ-ყმობის საძაგელი გავლენა ხალხის კეთილ-დღეობაზედ, როგორც ძიზიყში. მოგცხენებთ, რომ აღრე ეს მხარე სრულგზობით თავისუფალი იყო არა თუ მებატონეებისაგან, არამედ სახელმწიფო გარდასახადისაგან. ამათი მოვალეობა იყო კედლად ყოფილიყვნენ, აქეთი მხრის ხალხი დაეცათ მტრისაგან. ამიტომაც იყვნენ

სებდა და ამისთვისაც ეყოფოდათ საზოგადოებამ არ შეაწყინა თავი სცენაზედ გამოწვევით.

ღიდ ამბავში არის ბუხტის მკეთებელი ბ. შალკენგაგერი. მას აქეთ, რაც ცოტათი გასწი-გამოსწიეს ვახეთებში, ის ძალიან ენერგიას იჩენს მუშაობაში. ღღე და ღამე მოსვენება არა აქვს. ამ წუთში რომ აქ ადვენებს თვალ-ყურს მუშაობას, მეორე წუთში ბუხტის მეორე კიდეში არის. მის უნახვად არაფერი არ კეთდება. მისთვის რომ ღამეც იმ სიჩქარით მიდიოდეს მუშაობა, როგორც ღღე, იმას გამოუწერია ელექტრონული მზე, რომელიც ეს ორი კვირა არის მოუფიდა კიდევ და მოქმედებაშია. სწორეთ მშენებრის სურათს წარმოადგენს ამით განათებული ბუხტი და მისი არე-მარე. მაგრამ რაც უნდა იფაფხუროს, არა მგონია. რომ მუშაობა შეასრულოს ვადამდე, მისთვის რომ გაუკეთებელია ის, რაც უფრო საძნელოა. არ არის ამოყვანილი მოლი იმ მხრით, საცა ზღვაც უფრო შეუღარებლად მაღალია და მოლიც უფრო მაგარი დასჭირდება, რადგან ამ კედელს ალელგებული ზღვიდამ უფრო მეტი ჯაფა დაადგება. ხათაბალა კიდევ ის არის, რომ რეგულიარულად მუშაობის დაწყობა შეუძლებელია ამინდის ცვლილების გამო.

ბაცნობებთ რამოდენიმე წვრიმალ ახალ ამბებს:

ბაქოს რკინის გზაზედ სამუშაოთ ვილაც სომეხს დაუქირავებია როსტოვიში მიწის მუშა რუსები, რომელთ პირველ პარტიამ, 50 კაცმა უკვე გამოიარეს აქ 11 ამ თვეს.

11 ამე თვესვე გამოიარა აქ საფრანგეთის ელჩმა ღენ. შანზიმ. რკინის გზილამ პირ-და-პირ ხომალდში ჩაჯდა და, როგორც ამბობენ, ტრაპიზონისაკენ წასულა.

გაკეთებულები. მხოლოდ შემდეგში აქა-იქ ჩამოცხადებენ აზნაურები და, შესანიშნავია, რომ ის სოფელი უფრო ღარიბია, უფრო დავარდნილია, საცა კი ეს აზნაურები ჩასახლებულან; აქ გაჩენილა დავა, აყალ-მაყალი, სოფელი სოფელს გარდაკიდებია, ხალხი შეწუხებულა და ამ ნაირად სიღარიბე ჩამოვარდნილა. ჩემს იქ ყოფნაში, რაღაც ერთი წყაროს ოდენა წყლის თაობაზედ რამდენსამე სოფელს ღიდი დავი-დარაბა და განხეთქილება ჰქონდათ ერთმანეთში და ვერას ვხვით ვერ მორიგებულებიყვნენ. მოთავე ამ მოღვევებისა, თვითონ დავის ამტენი ორივეს მხრით აზნაურები იყვნენ. მრთმა ქიზიყელმა გლეხმა მითხრა:

— მოგვამორეთ-ყე, ბატონო, ეს აზნაურები და ჩვენ ღღესვე გავთავებთ საქმეს, მოვრიგდებით.

(გვგრძქვებს)





ამ ერთის კვირის წინათ დ. ახალ-სენაკში, ერთ ხის ძირში, გამეღე-ლებს უნახავთ ახლათ-მობილი მკვდა-რი ბავშვი. მკიმის შემოწმებით, ეს ბავშვი შობის შემდეგ ძალ-დატანე-ბით მკვდარი უნდა იყოს. დანაშაუ-ლობა ბრალდება ერთ ახალგაზდა ლამაზ ქალს, რომელიც უკვე დაატუ-სალეს შოთში. ამავ საქმეზედ და-ტუსაღეს ერთი კაციც.

დ. ახალ-სენაკში ადგილობრივ მცხოვრებლების თაოსნობით, იხსნება კერძო ელემენტარული საქალგობო სასწავლებელი პანსიონით. მასწავ-ლებლობას კისრულობს აქაური ფორტმეისტრის მეუღლე, რომელსაც შეუსრულებია კურსი ერთ რუსეთის გიმნაზიაში. ამ საქმისთვის ჯერ-ჯერ-ობით მოგროვილია ორას მანეთამდე ფული, დაქირავებულია სახლი და ამზადებენ საჭირო ნივთებს.

ბაქოს რკინის გზისათვის დიდ-ძალი სამუშაო იარაღები და მასალები გა-მოაქვთ აქ ამ ქვათ, ინგლისიდან მოტანილი.

ჭ-კვლი.

# უცხოეთი

**წვრილი ამბები.** ერთს ნემენცურს გაზეთს რუმინიიდან სწერენ, რომ აქაურმა მმართველობამ 14,000,000 ფრანკი მოსთხოვაო რუსის მმართვე-ლობას შარშან ომიანობის დროს გზების გაფუჭებისთვისაო.

„Nord. Allg. Zeitungs“-ს აცნო-ბებენ, იტალიაში 1885 ან 1886 წელში მსოფლიო გამოფენის გა-მართვას აპირებენო.

საფრანგეთის ცნობილს პუბლი-ცისტს მიმლ-დე-პირარდენს თავის გაზეთს საფრანგეთში გამოუცხა-დებია, რომ საფრანგეთმა საბერძნე-თის საქმის შესახებ სახელმწიფოთა მკაცრს მოქმედებაში არავეითარი მო-ნაწილეობა არ უნდა მიიღოსო, რად-განაც იმან თავის დროებში „უმან-კოდ უნდა შეინახოსო ელზას-ლო-ტარინგიისთვის“.

ზაზეთს „Gaulois“-ში სწერია რომ საფრანგეთიდან საბერძნეთში წავიდა ლენერალ ტომსონი და 60 აფიცრე-ბიო.

ჩინოვარობას უარ უყვია ოსმა-ლეთის წინადადება, რომ ტუზის ოლქის მაგიერ ფული მიიღეო.

პარიჟიდან იწერებინან, რომ 14 ივლისს სამღველოების მომხრეებს უნდოდათო. საგვარტომო დღესასწაუ-ლის დროს უწესოების მოხდენა, მაგ-რამ ვერ მოახერხესო. მ. მარსელში დაუტუსაღებიათ გრაფი ინარი და ორი კაცი კიდევ, რომელთაც საღვე-

სასწაულო განცხადებაზე, 12 ივლისს ღამით მოუწერიათ „მეფეს გაუმარ-ჯოს!“

# ბანსხალგანი

მსურს ვიხილო

## საბალახე და სა-ბოსტნე ადგილი

წყლის პირას, სივრცით 25 დენი-ტინამდინ, რომლის ფასი არ აღემა-ტებოდეს 3,000 მანეთს და რომელიც ოც ვერსტზე შორს არ იმყოფებო-დეს თბილისიდან.

ვისაც აქვს ამ გვარი გასაყიდი მა-მული, ვთხოვ მაცნობოს ამ ადრე-სით:

თბილისს, სასახლის ქუჩაზე, ხა-რაროვის მალაზიაში.

ჯანადარეშვიდი.

(4—1)

**კოსტანტინეპოლში და მონთო-ბანში (საფრანგეთში) ქართულს მნახედ გამოცემული სახელმძღვა-ნელო და სასარგებლო წიგნები** მიღებულ იქმნენ და ისეიღებინან შემდგომ ადგილებში, ყოველგან ერთს და იმავე ფასებათ.

**თვილისში** ინახებინან პატერ პავ-ლე შალაიჯოვთანა, პათოლიკების მონასტერში და ისყიდებინან ბ. ბ. მართანოვის და ჩარკვიანის წიგნების მალაზიებში.

**ქუთაისში**, პათოლიკების სამრეე-ლო სასწავლებელში და ბ. იოსებ მესარკოვის მალაზიაში.

**გორში**, პათოლიკების მონასტერ-ში.

**ახალციხეს, ბ. ბ. ფერშალი მელ-ქონ შვიოსოვის სახლში** და იაკობ შაფახოვის მალაზიაში.

აი ეს წიგნები:

ა) „წინამძღვარი ზეცისა“ გინა სულიერნი დარიგებანი ყოველი წო-დების პირთა სახმარებლათა, შედგენი-ლი თავადის შეილი მღვდელი პლექ-სანდრე ჰოენლოსაგან, ფასი უკაზ-მით — — — 50—კაზ. ესევე კაზმით. — — — 70—კაზ.

ბ) „გზა ცხოვრებისა“ გინა გან-ზრახვანი საუკუნო ჭეშმარიტებათა ზედა, სახმარებლათ მღვდელთათვის საქალგებლათა და ერის-კაცთათვის სულიერ საკითხავ წიგნათა. იკიქრის ლოცვის შესასრულებლათა, შედგე-ნილი ნეტარელისა ეპისკოპოზისაგან ალფონსოლიგუორისა. ფასი უკაზ-მით. 1 მან. ესევე კაზმით 1 მ. 30—კაზ.

გ) „სიბრძნე ჯანადარეშვიდი“, რომე-ლიც ასწავლის კაცსა ჭკუის რიგიანათ მოხმარებასა, სრულკაცად გახდომასა, სათნოებათა და თანვე სიმდიდრეთა შეძენასა და მათის რიგიანათ მოხმა-რებას ცხოველი მაგალითებითა და ბრძნული დარიგებებითა გამოჩე-ნილთა ფილოსოფოსთა. ფასი უკაზ-

მით 1 მ. ესევე კაზმით 1 მ. 20—კაზ.  
დ) „ბრძენი ჯანადარეშვიდი“ გინა რომელ-ნიმე სწავლანი სიბრძნესა და კეთილ-ზნეობასა ზედა, მოცემულნი ძველთა ფილოსოფოსთაგანა. ფასი უკაზმით 30 კაზ.

ე) „მოკლე ქართული ღრამიტეგა“ დამატებით ღრამიტეგული და ლო-ლიკური ანალიზებისა. ახლად შედ-გენილი ადვილათ მისახვედნ მეტო-დაზე, სასოფლო შკოლებისათვის. ფასი უკაზ. 40 კაზ.

ვ) „მოკლე გეოგრაფია“ ფიზიკუ-რი, სამოქალაქო და ისტორიული; თანვე დამატებით ძველი დროების გეოგრაფიისა; სასოფლო და პირველ-დაწყებითი შკოლების ყრმათათვის. ფასი უკაზმ. 50 კაზ.

ზ) „ყვავილების კანა“ გინა რჩეუ-ლი ლექსები სახმარებლათ ახალ-გაზდა ყმაწვილთათვის, რომელშიდაც შეიცმინან დაღვესილი ლოცვები და სახალხო საამური ლექსები. ფასი უკაზმ. 40 კაზ.

თ) „წმიდათა ცხოვრება“ გინა აღრჩევით შემოკრებილი ცხოვრებანი რომელთამე სახალხოთ ცნობილთა წმიდათა. ფასი უკაზმ. 1 მან. 20 კაზ.

ი) „უცხოის ფილოსოფოსის იგაგ-ნი“. ფასი უკაზმ. 40 კაზ.

ი) **ზორტრეტი წმ. ნინა** ქალწუ-ლისა, განმადიდებელისა საქართველოს ერისა, ფასი, — — — 20—კაზ.

ამათ გარდა იმავე ადგილებში ის-ყიდებინან საქართველოის კათოლიკე-თათვის სახმარებელი სულიერი წიგ-ნები:

ა) „თან-საცანტელები ლოცვის წიგ-ნი“ რომელიც შეიცავს საყოველ-დღიეო და წმიდა საიდუმლოების მიღებისათვის მოსამზადებლათ საჭი-რო ლოცვებსა, ფასი უკაზმ. 1 მან. ესევე ზტიანის კაზმით 1 მ. 50—კაზ. —ესევე შაგრინის კაზმით, ოქროთი, მოჭრილი და მოვარაყებული 2 მან. 25 კაზ.

ბ) „წაღვრეტი ლოცვათა“, რომე-ლიც შეიცავს მრავალთა რჩეულთა და მხურვალე ლოცვათა, ფასი უკაზმ. 80 კაზ. ესევე ზტიანის კაზმით 1 მ. 30 კაზ. ესევე შაგრინის კაზმით ოქ-როთი მოჭვილილი და მოვარაყებული 2 მან.

გ) „საქრისტიანო მოძღვრება“, დი-დი, წოდებული „მინ დაგბადა“, რომე-ლიც შეიცმინან ადვილად მისახ-ვედნად და მოკლედ განმარტებანი სარწმუნოების ნაწილთა, კეთილ-ზნე-ობისა, საიდუმლოთა, ღეთისა და წმიდა ეკლესიის მცნებათა და ქრის-ტიანობრივთა მოვალეობათა; დამა-ტებით საყოველდღეო ლოცვებისა და საუფლო ლოცვის განმარტებათა, ფა-სი ეგზემ. 40 კაზ. ესევე კარდონის კაზმით 50 კაზ.

დ) „ზატანა საქრისტიანო მოძღვრე-ბა“, ქართული ანბანით და საყოველ-დღეო ლოცვებით წვრილ ყრმათათვის, ფასი უკაზმით 15 კაზ.

მსრევე მოკლე ხანში მიიღებინან

ქართულათ დაბეჭდილნი: ა) მოკლე რეტორიკა გინა მკვერთმეტყველობა; ბ) მოკლე ფილოსოფია; გ) მოკლე მსოფლიო ისტორია; დ) შრანცუზუ-ლი ენის ზრამმატიკა ოლონდოროვის მეტოდაზე, ქართველთათვას ფრან-ციული ენის ადვილად შესასწავლებ-ლად. ე) შრანციული ენის ლექსი-კონი, ფრანციული სიტყვების ქარ-თულად განმარტებით.

(3—2)

**სამზღვარ-გარეთის ყოველ-გვარ სა-გაჭრა სახლებთან ჰინადად ნაცნო-ბობამ და ჰინდაჰინის კავშირის ქა-ნებამ, შეგვამდებინან დაგვეყუა ქ. ქუ-თაისში გაჭრება**

## საკუთარი სამზღვარ გარე-თელ მოღის სა-ქონლისა

NOUVEAUTÉS PARISI-ÉNNES-ის

ფ ი რ მ ი თ

მაცნობებთ რა ამას აქაურს პატიე ცემულს საზოგადოებას, ვიმედეუ-ლობთ, რომ ის არ დაგეტოვებს უყუ-რადლებოთ და ღირს გვეოფს მოგ-ვმართოს საჭიროებისა-მებრ.

ჩვენის საშუალობით შეიძლება სამზღვარ გარეთიდან ყოველ-გვარ მა-შინების, ავეჯეულების, ფორტეპია-ნოთა და სხვ. ნივთების დაბარება.

ჩვენი მალაზია არის ბიმნაზიის და სათავადო ქუჩების კუთხეში, ბულეა-რის პირდაპირ საკუთარს სახლში.

იგანე ნიგალამე შვილებითურთ.

### პატენტინი ზომტაქები

თიბისათვის 1 მ. 50-დამ და ცხენე-ბისათვის 1 მ. 75-დამ; ყვავილები სასუნავებით 2 მანეთიდან; სარძევე 30 კაზ.; რუძეები 5 კა-დამ; ფილტრე-ბი (წყლის დასაწმენდი) 3 მ-დამ და გედრები 1 მან-დამ; თეფშები 2 მ-დამ ინიდუქ; შოკოლადის კანფეთები 20

კ-დამ თითო ყუთი და სხვ. ინგლი სშრს მალაზიაში.

(100—23)

### შენიშვნა

რადგან მიუღს ქვეყანაში გამოჩენილი და მიღებული წამალი.

თმის გასამაგრებელი მკ - მასტერი

ერთობ ბევრი ისეიღება, ამის გამო ინგლისის მალაზიაში ეს წამალი ახლან 2 მკეთად ღირს.

(100—18)